

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Strada Academiei No. 6.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

Abonament:
Exemplarul 5 Lei
Pe un an 200 Lei

PARTEA NEOFICIALĂ

Presă și opinia publică.

În coloanele acestei publicațiuni s'a mai vorbit despre puterea și rolul important al presei în conducerea și educarea mulțimii. Concepția etică a îndrumării vieții sociale din zilele noastre este stăpânită încă de un factor atât de puternic, încât i se atribuie o suveranitate chiar în orânduirea vieții sociale. Acest factor se cheamă: *opinia publică*. Este aceasta opinie publică judecata universală a mulțimii asupra chestiunilor publice ajunse la cunoștința ei. Poporul, îndată ce a ajuns să cunoască unele chestiuni de interes general, le judecă, le cântărește valoarea, avantajile și dezavantajile; expresiunea acestei judecăți constituie opinia publică, care, la rândul său, produce *voința* poporului, *voința* colectivă. Astfel, opinia publică se înfățișează deoparte, ca și o condiție a formării voinței poporului; iar de altă parte, ca și o manifestare a voinței acestuia.

Puterea diriguitoare ce-o are opinia publică în viața unei societăți — și a indivizilor chiar — i-a împrumutat aureola suveranității: *vox populi, vox Dei*.

Nu avem intenția să disecăm aci temeiurile acestei suveranități, care, — fictivă sau adevărată, dar mai mult poate ca oricând, — este invocată, de câte ori vine vorba de o chestiune de interes obștesc. Ne vom mărgini să arătăm cum și prin ce acționează ea asupra vieții sociale și individuale.

Organul prin care se manifestă lumii este *presa*, și în specie: *ziarul*. Un fapt ce se constată în zilele noastre este că acest organ se străduiește din toate puterile să fie cea mai fidelă oglindă a opiniei publice suverane; se ferește ca nu cumva să jignească poporul suveran dela care emană aceea. Deci, îi măgulește dorințele juste sau nejuste, oneste sau sufocante prin duhoarea mlaștinilor imoralității din care izvoresc; ocolește adevărul, — se întâmplă aceasta de multe ori — ca nu cumva să cadă în disgrafia închipuitului suveran. De aceea este în stare să

stoarcă aplauzele mulțimii făcându-se — de multe ori — ecoul pasiunilor celor mai josnice. Putem spune, că presa — cu puține excepții — nu catează să încerce a scoate bolnavul suveran închipuit din rătăcirile ignoranței și sclăvia iluziilor goale, ci se coboară ea la el menajând toate dorințele și iluziile nerealizabile, trâmbișând toate mizeriile momentului și aruncând răspunderea lor în cârca altora, de comun a Statului, dela care cere revendicări și reforme utopice. Apoi tot ce poate agita pofa simțurilor este oferit din belșug în informațiuni, istorisiri și imagini, cari răscolesc adâncul nebănuț al dorințelor denumite: »omenești«. Și aceasta o face pentruca să nu fie osândită la pierire.

Așa se alimentează fantazia mulțimii suverane, care aprobă tot ce se spune din ale ei despre ea.

În urmare, rolul presei aici se reduce la a redă, a se face ecoul dorințelor mulțimii, care niciodată nu este stotornică în judecățile sale, pentrucă distruge azi ce-a ridicat ieri, și se închină azi la cecece ieri a călcat în picioare. De aceea și caracterul presei pretinsă »democrată«, se marchează prin nestabilitate în concepții și contraziceri în procedură.

Dar rolul adevărat al presei nu se rezumă numai în a fi ecoul dorințelor mulțimii, ci în rândul întâi, — ținând seama de lipsurile, mizeriile spirituale și materiale, sufletești și trupești ale omului — să le canalizeze acele ridicând omul din mlaștina animalului, instăpânind sufletul asupra trupului, spiritul asupra materiei, adevărul asupra minciunii. Aceasta, însă, nu se poate, dacă te vei lăsa condus de principiul că mulțimea trebuie să dicteze ce să scrii la gazetă. Presă conștientă de chemarea ei nu se va mărgini numai la rolul de trâmbișă a dorințelor mulțimii, a așa numitei »opinii publice«, ci va încerca să formeze ea opinie publică laudând binele și sbiciuind răul, premiind adevărul și înfierând minciuna, cerând întronarea dreptății și stărpirea nelegiurii.

Chemarea de creșă o astfel de presă, o are în rândul întâiu, Biserica. Ea a primit dela Mântuitorul misiunea de a învăța toate neamurile și de a propovădui evanghelia, cuvântul adevărului la toată creatura, În vâltoarea aceasta a concepțiilor de viață contrare învățăturilor vecinice ale Evangheliei ea nu poate lăsa ca să se înscăuneze concepția greșită despre autoritatea morală, despre rostul vieții și peste tot, despre legile după cari trebuie să se conducă viața socială a omenirii. După cum spiritul anticreștinesc al veacului se folosește de presă, ca de cel mai puternic mijloc pentru stăpânirea masselor însuflându-le iluzia că se conduc ele, așa și Biserica trebuie să se folosească de acest mijloc, ca și cel mai potrivit, ca să lumineze mintea celor seduși de amăgirile fantastice ale presei lingusitoare care se conduce de interese dubioase, mercantile, nemărturisite.

Activitatea presei creștine trebuie să fie desinteresată, să nu caute să facă comerț, ci să lumineze, să formeze caractere, să purifice moravurile; adevărat să formeze o opinie publică, care să fie în conformitate cu adevărurile vecinice ale credinței și moralei creștine.

Aceasta chemare o va putea împlini având organul său de publicitate, ziarul, care să poarte lupta împotriva influinței destructive a publicațiilor cari samănă sămânța otrăvitoare de suflete. Dar în aceasta luptă noi suntem slabi, pentru că ne lipsește acest organ. Numărul celor cari citesc astăzi este neasemnat mai mare decât în trecut. Pentru că aceștia să nu

fie nevoiți a se adăpa din mlaștinile publicațiilor dubioase, sau chiar vădit infecte, este necesar să avem un ziar cotidian, care să apară în Capitală, ca și centrul organizației noastre sociale, unde pulsează viața unui neam întreg. Incercări s'au mai făcut, dar fără succes, o știm; aceasta însă nu înșamnă că nu s'ar putea realiza.

Ziarul care ne trebuie și de care nu ne putem lipsi între împrejurările noi ale vieții noastre sociale și bisericești, va trebui să fie un cotidian care să poată înlocui ori care altul din mâinile credincioșilor noștri în rândul întâiu; apoi, care să fie în stare a se împune mulțimii modelându-i gândirea după principiile morale ale învățăturilor creștine genuine, nu schimonosite sau chiar falsificate, cum vreau unii să îmbete mulțimea credulă și neorientată. Ne trebuie un organ de publicitate, care să formeze opinia publică creștină prin infiriparea unei concepții de viață sănătoasă, cheazăia trăinicieii acestui neam creștin ce se mândrește cu obârșia sa de viță împărătească.

Când, pe lângă »Unirea Poporului«, — care trebuie introdusă în toate colibele unde numai se cunoaște scrisul românesc — vom avea în București acest cotidian așezat pe baze solide, trainice și armonice; și vom avea la Blaj o revistă (despre care am mai vorbit) pentru știință, cultură și literatură în spiritul Evangheliei lui Cristos, vom putea lucra cu mai mulți sorți de izbândă pentru realizarea împărăției lui Dumnezeu în suflete.

N. Flueraș

Din Mărturisirile Sfântului Augustin*)

CAP. VI.

Cum îl cuceresc Manicheii ?

În starea aceasta detei de niște oameni nebuni de mândri, robiți trupului și vorbărești. Gura lor, capcana diavolului, iar undița făcută din amestecul silabelor numelui Tău, a Domnului Isus Cristos și a Mângăetorului nostru, Sfântul Duh. Aceste nume nu încetau de pe buzele lor, dar ele erau vorbe goale, o înșirare de sunete; sufletul lor, însă era străin de adevăr. Și totuș fala lor era adevărul, totdeauna adevărul, Și mult mai bălăcăreau, deși nu-l rostiau nici odală. Spuneau minciuni nu numai despre Tine, adevărul cel adevărat, ci și despre părțile alcătuitoare ale acestei lumi, făptura mâinilor Tale. În privința acestora, a trebuit să părăsesc de dragul Tău, o, părintele meu cel mai înalt și mai bun, frumusețea tuturor celor frumoși, chiar păreri de ale atâtor filosofi

*) Fragment din lucrarea ce va apărea în curând. Nu putem atzage în deajuns luarea aminte a tuturor cititorilor noștri asupra acestor »mărturisiri«, cele mai sincere și mai mișcătoare din câte s'au scris vreodată. Ele văd acum mai întâu lumina zilei în românește. — A se vedea și cele publicate în No. 9. — N. R.

Trad. de I. Georgescu și Ioachim Dăianu. adevărați. O, adevăr, adevăr! Cât de adânc din toate fibrele inimii oftam după tine, când acela te amintiau mereu și alătea legături, numai cu graiul sau în cărți multe și groase. Și în acele blide, mie, celui flămând de Tine, mi se imbiau soarele și luna, în locul Tău, — zidurile Tale frumoase, dar totuș nu Tu în suși, ci numai făpturile Tale, și, nici aceste nu cele dintâi. Pentru că, deși sunt luminoase și cerești aceste corpuri, totuș înaintea lor sunt făpturile Tale duhovnicești. Dar eu înșetam și flămânziam nu după acestea, ci după Tine, adevărurile, la care nu e schimbare nici umbră de mulare. Mi se imbiau atunci năluciri minunate, de cât care însă mai bine era să iubesc însuși soarele, pe care îl vezi cu ochii, dar nu niște plăsmuiri mincinoase. Dar, totuș, gândind că ești: Tu, m'am hrănit cu ele; însă nu cu lăcomie, pentru că, în gura mea, ele nu aveau gustul Tău. Nici nu erai Tu acele născociri deșerte și nici nu mă săturau, ci mă hămesiau și mai mult. Hrana văzută în vis e asemenea celei adevărate. Și totuș cei ce o visează rămân flămânzi pentru că visează. Acelea, însă, nu-ți semănau de loc,

precum mi-ai arătat de atunci încoace. Nici nu erau adevărate corpuri, ci simple năluciri, decât care mai sigure sunt corpurile acestea adevărate fie cerești fie, pământești, ce le vedem cu ochii cei trupești. Noi le vedem deopotrivă cu vitele și cu sburătoarele și sunt mai sigure decât cele ce gândim. Și iarăș le gândim mai cu multă siguranță, decât, plecând de la ele, bănuim altele mai mari și mai nesfârșit, cum sunt aie-vea. Cu nimicuri de acestea mă hrăniam atunci și nu mă săturam. Dar Tu, iubirea mea, pentru care slăbesc, ca să mă întăresc, nu ești această lume pe care o vedem, fiindcă ele sunt zidirile mâinilor Tale și nu cele mai de seamă. Cât de departe ești Tu de nălucirile acestea ale mele, de nălucirile corpurilor ce nu sunt de loc! Decât aceste mai sigure sunt închipuirile despre corpurile care sunt. Și decât aceste mai sigure înseși corpurile. Dar Tu nu ești acestea. Nu ești nici sufletul, care e viața corpurilor. De aceea ești mai bun decât viața corpurilor și mai sigur decât corpurile. Tu ești viața sufletelor, viața vieților, Cel ce viețuești prin Tine însuși și nu Te schimbi, viața sufletului meu.

Unde eram atunci, și cât de departat? Departe de Tine, rătăciam și nu aveam nici rădăcinile, cu care hrăniam porcii. Cu cât sunt mai bune poveștile poezilor și ale gramaticilor, decât înșelăciunile acelea! Pentrucă versul, pozia și Medea sburând, de bună seamă sunt mai de folos decât cele cinci stihii, deghezate în alătea feluri, lășnind din cele cinci peșteri istmeceace, care nu sunt de loc și ucid pe cel ce le crede. Versul și pozia poate cuprinde hrană sufletească adevărată. Chiar dacă eu cântat zborul Medeei, nu l-am socotit adevărat; iar când îi cântam nu-l credeam. Acelea însă le-am crezut. Vai, vai! pe ce scorbă m'am coborât în fundul iadului? Căci m'am luptat și m'am frământat în lipsa adevărului. Mărturisescu-mă Ție, Dumnezeu meu, că mi-ai fost milostiv și când nu mă mărturisiam. Ție și Te căutam nu cu înțelegerea minții, cu care ai voit să mă împodobești mai mult decât pe dobitoace, ci cu simțurile cele trupești. Tu erai mai adânc decât cel mai adânc dor al meu și mai înalt decât gândul cel mai înalt. Și am dat de muierea aceea îndrăzneală, lipsită de rușine, ghicitoarea lui Solomon, care șade pe scaun în poartă și zice: *Mâncați bucuros din pâinea ascunsă și beți apa cea dulce de jurat.* Aceasta m'a înșelat, fiindcă m'a aflat locuind afară prin ochii trupului meu și rumegând numai ceea îmi intrau prin ei.

CAP. VII.

Nebuneasca învățătură a Manich-ilor pe care o primise.

Atunci însă nu știam că, afară de cea văzută, mai este o lume adevărată, nevăzută. Parcă îmi da piatra filozofală, așa încuviințam eu pe nebunii înșelători cari mă întrebau: De unde e răul? Infățișează-se Dumnezeu în vre-o formă trupească? Are păr și unghii? Poț fi privit, ca drepți, cei ce în deodată mai multe

muieri? Dar ucigașii? Și cei ce aduc jertfe de dobitoace? Neavând habar de aceste lucruri, mă zăpăciam. Și, îndepărtându-mă de adevăr, mi se părea că mă apropii. Căci nu-mi dam seama că răul nu e decât lipsa binelui și fără de acesta, nu poate să fie. De unde să fi știut aceasta, când ochii mei nu cunoșteau decât cele ce vedeau, iar sufletul numai năluciri? Nu-mi dam seama că Dumnezeu e duhul curat, n'are măsură, nici lungime ori lățime, nici trup. Pentrucă trupul e mai mic într'o parte decât în întregimea lui. Și, chiar dacă e nemărginit, e mai mic într'o parte oarecare, cuprinsă într'un loc anumit, decât în toată nemărginirea lui. Nu poate să fie întreg pretutindeni, ca duhul, ca Dumnezeu. De asemenea nu știam ce este în noi asemenea lui Dumnezeu, întru cât Scriptura zice că suntem zidiți după chipul și asemănarea Lui.

Nu înțelegeam adevărata dreptate dinlăuntru, care nu judecă după obișnuință, ci după legea cea prea dreaptă a atotputernicului Dumnezeu. Acesteia trebuie să se potrivească viața sufletească a tuturilor țărilor și vremurilor, fiind ea pretutindeni și totdeauna aceeaș, nu odată într'un fel, altă dată într'alt fel. Potrivit acesteia, au fost drepți Avram și Isac și Iacob și Moise și David și toți cei laudați de gura Domnului. Pe aceștia îi socotesc păcătoși numai cei nepricepuți, cei ce judecă dintr'o singură clipită și vor să măsoare toată viața omenirii, după măsura lor. E cași când cineva, care habar n'are cum trebuie să se înarmeze, ar vrea să-și acopere capul cu platoșa de la picioare, să încalțe coiful și apoi tot el se plânge că nu se potrivesc. Sau ca și când, oprindu-se târgul, într'o zi după amiază, cineva ar fi nemulțumit că nu poate să vândă ceia ce ar fi putut înainte de amiază. Sau dacă într'o casă vede o slugă făcând ceace alta, care aduce paharele, nu poate să facă. Sau că în grajd se întâmplă câte ceva ce în casă nu e în gânduit. Sau că în aceiaș casă și în aceiaș familie nu sunt toți la fel. Așa sunt cei ce se răzvrătesc, auzind că, în veacul acela, se încuviințau celor drepți anumite lucruri, care celor de astăzi nu li se încuviințează; ori că acelora le-a dat altă poruncă, decât celor de acum, potrivit vremilor și împrejurărilor. Dar și unii și alții slujesc aceleiaș dreptăți, precum la acelaș om, în aceiaș zi, în aceiaș casă, alta e datoria fiecărui casnic. Ceea ce era îngăduit mai înainte, după un ceas să nu mai vie. Și ceia ce se poate și trebuie să se facă într'un anumit loc, să fie cu tot dreptul oprit și pedepsit într'altul. Oare dreptatea e felurită și schimbăcioasă? Nu! Ci vremile, pe cari ea le stăpânește, se schimbă, fiindcă mereu curg. Oamenii, însă, a căror viață pe pământ e scurtă, obișnuși cu legile lor, nu pot înțelege legile veacurilor trecute, nici ale altor neamuri necunoscute. Ceea ce văd la un corp, într'o zi sau într'o casă, înțeleg numai decât, știind ce se potrivește fiecărei părți, în fiecare clipită și pentru fiecare om. De ros-

tu bunei rândueli omenesti își dau seama. De al celei dumnezeiesti, nu.

Atunci nu-mi dam seama de acestea și nu eram cu luare aminte. Deși se ridicau de pretutindeni, nu le vedeam. Scriam versuri și nu-mi era îngăduit să întrebunțez orice măsură în orice loc, ci pe fiecare altfel și altfel la locul ei; și chiar în același nu puteam folosi pretutindeni aceeași măsură. Și meșteșugul poetic, după care făceam acestea, nu era felurit, ci totdeauna același. Dar nu vedeam că dumnezeiasca dreptate, careia îi sunt supuși toți oamenii buni și sfinți, în chip minunat și mareș cuprinde deodată toate poruncile și se schimbă, dar împarte și poruncește fiecărei vremi porunca ei și nu i le dă odată pe toate. Și așa în orbia mea ocăram pe bunii patriarhi, cari trăiau atunci, cum le poruncia și îi însufla Dumnezeu și pro-rociau ce le descoperia El pentru viitor.

CAP. VIII.

Arată împotriva Manicheilor, ce fără de legi și ce nemernicii sunt vrednice de osândă.

Oare fosta cândva și undeva păcat să iubești pe Dumnezeu cu toată inima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău, iar pe aproapele tău, ca pe tine însuși? Așa fărădelegile împotriva firii pretutindeni și totdeauna sunt vrednice de osândă și de pedeapsă, cum au fost ale Sodomijilor. Dacă le-ai săvârși toate neamurile, prin legea dumnezeiască ar fi vinovate de același păcat. Pentru că nu le-ai făcut să trăiască astfel. Se vațămă anume însăși legătura ce trebuie să avem cu Dumnezeu, dacă se murdărește, prin răutatea poftei trupesti, firea lăsată de El. Fărădelegile ce sunt împotriva obiceiurilor omenesti trebuie înconjurare după felurimea acestor obiceiuri. Poftea nici unui cetățean ori străin să nu calce ceea ce a întărit legea ori obiceiul unei țări sau al unui neam. E urâtă ori care parte care nu se potrivește cu întregul ei. Dacă, însă, Dumnezeu poruncește ceva împotriva legii și obiceiul unora, chiar dacă nu s'a mai întâmplat, trebuie să se întâmple; chiar dacă s'a uitat, trebuie înnoit; chiar dacă n'a fost obicei, trebuie să fie. Dacă are voie împăratul să dea o poruncă nouă în împărăția sa pe care nimeni înaintea lui, nici el n'a mai dat-o nici când; dacă toți i se supun fără de a turbura rândueala țării, ci dimpotrivă, ș'ar turbura când nu i s'ar supune, — e doar obștească legea omenirii să asculte de mai marii ei, — cu cât mai mult trebuie să se supună lui Dumnezeu, împăratul, a toată făptura, când vine să-i dea vre-o poruncă? Precum, între puterile neamului omenesc cele mici trebuie să asculte de cele mari, așa toți trebuie să asculte de Dumnezeu.

Tot așa cu nemerniciile, în care avem pofta, de a strica ori prin jignirea persoanei, ori prin jignirea dreptului cuiva, ori și prin una și prin alta. Poftea de a strica are dorul de răzbunare, cum e dușmanul asupra dușmanului; sau să pună mâna pe avutul altuia,

ca tâlharul pe al călătorului sau să scape de vre-un rău, strică același de care se teme; sau când cel sărac pismuește pe cel bogat; sau când cel înslărit se teme să nu-l ajungă ori întreacă cineva; sau chiar numai plăcerea de suferința altuia, cum sunt privitorii cu gladiatori, bârfitorii, batjocoritorii. Acestea sunt blestemățiile de căpetenie care se nasc din pofta stăpânirii, a ochilor și a trupului, sau dintr'ună, sau din din două sau din toate trei deodată. Așa se fac păcatele împotriva Ta, călcând cele dintâi trei porunci, și împotriva aproapei și a noastră, călcând celelalte șapte, adică decalogul Tău, această harfă a ta cu zece coarde, prea bunule și înalte Dumnezeu. Dar ce fărădelegi se pot săvârși împotriva Ta, când pe Tine nu te pot răsturna? Sau ce blestămății Ți se pot face, când nimic nu-Ți poate strica? Tu, însă, pedepsești greșelile oamenilor pentru că chiar când păcătuiesc împotriva Ta, își fac rău sufletului lor. Păcătosul totdeauna se înșală, ori stricând și răsturnând firea pe care tu ai zidit-o și orânduit-o, ori nepăstrând cum-pătul în cele îngăduite, ori încumetându-se a face cele oprite și împotriva rânduelii firii; ori făcându-se v'novat, fiindcă spumegă în cuvinte și gândire împotriva Ta, împotrivindu-se boldului; ori rupând legăturile neamului omenesc, îndrănesc să se bucure de prăzi și de răpiri, după cum le cere plăcerea sau durerea. Acestea se întâmplă, când Te părăsim pe Tine, izvorul vieții, unul și adevăratul ziditor și ocărmitor al tuturor și când cu trufie păcătoasă iubim altceva înșelător. Prin bunătatea inimii smerite, însă, ne putem întoarce la Tine, și Tu ne curăți de năravurile noastre cele rele, ne ierți păcatele dacă le mărturisim, asculti suspinele robiei noastre, ne deslegi cătușele în care ne-am prins singuri, dacă nu mai ridicăm împotriva Ta coarnele libertății mincinoase, cu gândul de a dobândi mai mult și cu primejdia de a pierde totul; iubindu-ne mai mult pe noi, de cât pe Tine, binele tuturor.

CAP. IX.

Deosebiri între păcate și între judecata oamenilor și a lui Dumnezeu.

Dar pe lângă fărădelegi, blestemății și alte multe păcate, mai sunt greșelile celor ce năzuesc spre desăvârșire. Cei ce judecă acestea, de o parte le osândesc potrivit rânduelii desăvârșirii, de altă parte le laudă în nădejdea isprăvilor bune din viitor, cum se bucură plugarul de holda verde. Sunt unele fapte, asemănătoare fărădelegilor sau blestemățiilor, cari nu sunt păcate, pentru că nu Te jignesc nici pe Tine, Domnul și Dumnezeul nostru, nici neamul omenesc. De pildă, dacă cineva strânge mult pentru nevoile vieții, potrivit timpului, și nu se știe dacă a făcut-o din lăcomie sau nu; ori dacă stăpânirea legiuită pedepsește cu gândul de a îndrepta, dar nu se știe dacă nu cu acela de a strica? Multe fapte, așa dară care oamenilor li se par rele, Tu le încuviințezi, și

multe, pe care oamenii le slăvesc, Tu le osândești, pentru că gândul făptuitorului, împrejurările și timpul, de cele mai multe ori necunoscute oamenilor, dau cu totul altă înfățișare faptelor de cum se crede de obicei. Iar când poruncești ceva neobișnuit și neprevăzut, așa, fără veste, chiar dacă se împotrivesc altor porunci a Tale mai vechi, și chiar dacă tăinuești pentru un timp pricina poruncii Tale și, chiar dacă se împotrivesc obiceiului unor oameni, nu poate fi îndoială că trebuie să Te ascultăm, pentru că aceia sunt oameni drepi, cari îți slujesc Ție. Fericiți cei ce știu că Tu ai poruncit. Pentru că tot ce fac slujitorii Țăi se întâmplă ori pentru a mulțumi o nevoie de acum, ori pentru a vesti cele viitoare.

CAP. X.

Poveștile Manicheilor, despre roadele pământului.

Neștiind acestea, nesocotim pe slujitorii Țăi

sfinți și pe proroci. Și ce am dobândit cu aceea nesocotire a lor, de cât că am ajuns eu însumi să fiu nesocotit de Ține. Pe nesimțite m'am încurcat în poveștile Manicheilor, crezând că arborele mamă plânge cu lacrimi de lapte, când i se rup smochinile. Dacă un sfânt mănâncă și mistue o smochină ruptă nu cu mâna sa, ci din vina altuia, de câte ori oftează în timpul rugăciunii, răsuflă îngeri, ba chiar părțile din dumnezeire, pentru că părțilele prea înaltului și adevăratului Dumnezeu sunt legate de acel pom, până când nu le desleagă de acolo gura și rânza vreunui ales sfânt. Ticălosul de mine am crezut că mai multă milă se cuvine roadelor pământului, decât oamenilor, în folosul cărora ele sunt lăsate. Dacă cineva, care nu era Manicheu, flămând ne-ar fi cerut ceva, am fi acoperit cu blestemul cel mai mare bucața ce i s'ar fi dat.

Adventiștii și Papa.

Mântuitorul nostru în ajunul patimilor sale a spus Apostolilor, că tocmai cu prilejul prinderii sale pe muntele maslinilor se vor împlini cuvintele sf. Scripturi: »bate-voi păstorul și se vor risipi oile turmei«. (Mat. 26. 31.) Și într'adevăr, când apostolii văzură pe Isus în mâinile dușmanilor lui cu luda în frunte, au fugit lăsând pe învățătorul lor. (Mat. 26. 56.)

Se pare, că Adventiștii în lupta lor împotriva bisericii lui Cristos se țin de aceeași metodă, cel puțin așa se vede din încercările lor de a micșora și de a înjosi autoritatea Capului bisericii, adică autoritatea Papei. Să vedem cari sunt aceste încercări.

Sfântul Ioan Evanghelistul ne povestește în capitolul 13 al Apocalipsei despre o putere vrăjmașă lui Dumnezeu și creștinismului. Această putere ni-o reprezintă sub înfățișarea unei fiare îngrozitoare. Citim în cartea sfântă: Și am văzut suindu-se din mare o fiară, care avea șapte capete și șapte coarne și pe coarnele ei zece cununi și peste capetele ei numele hulii... Aici este înțelepciunea: cel ce are minte să socotească numărul fiarei, căci numărul unui om este și numărul lui șase sute șasezeci și șase. (Apoc. XIII. 1. 18.)

Adventiștii învață cu deosebită râvnă, că acea fiară în Apocalipsa sf. Ioan este Papa, capul bisericii catolice. În scrierile lor ei explică aceasta prin niște icoane. Adevărat este, că aceste icoane le-au făcut Adventiștii cu totul după placul lor. Să vedem însă mai amănunțit, cum încearcă ei să orbească mintea creștinilor noștri.

E știut, că după obiceiul vechilor Romani unele litere ale alfabetului lor însemnau totodată și numeri. Așa d. p. litera v însemna cinci, litera l cincizeci, litera c o sută, litera m. o mie. Fiindcă sf. Scriptură ne spune că numărul fiarei apocaliptice este numărul

unui om (Apoc. 13: 18.) și anume numărul șase sute șasezeci și șase, Adventiștii în ura lor împotriva bisericii catolice, nascocesc astfel de nume ale Papei, în cari sunt litere latine, din cari ese tocmai suma 666.

Iată cum procedează ei. În cărțile lor, scrise tocmai împotriva capului bisericii noastre, vedem tiara, adică coroana Papei, ce-o poartă pe timpul sfintelor slujbe. Pe această tiară Adventiștii pun inscripția latină: Vicarius Filii Dei, adică locțiitorul fiului lui Dumnezeu. Apoi spun în lumea mare că pe coroana Papei se afă într'adevăr această inscripție și că Papa se fălește de acest titlu. Și socotesc unele litere latine din această inscripție cu numerii ce i-ar însemna, pe cari adunându-i primesc 666.

Așa arată Adventiștii, că fiara d'n apocalipsă este capul bisericii noastre, sau cum zic ei că Papa este anticristul.

Dar ei au mai nascocit încă un alt titlu al Papei. După dâșii Papa s'ar mai numi »Latinus rex sacerdos«, adică: latinul rege preot. Și iarăși socotesc unele litere latine dintr'aceste cuvinte după valoarea lor numerăală și din adunarea acestor numeri ese iarăși suma 666.

Ori aceste atacuri sunt niște scornituri nevrednice și niște calomnii sfruntate.

Mai înainte de foarte niciodată Papa nu și-a însușit vre-unul dintr'acele două titluri. Știm însă, și Adventiștii ar putea să știe, că Sfântul Părinte se titulează, mai ales în enciclicele sale, sau în scrisorile îndreptate către lumea catolică întregă: *Servus servorum Dei*, adică sluga slugilor lui Dumnezeu. De acest titlu se servesc Papii începând cu Papa Grigorie cel mare, numit și Grigorie dialogul între răsăriteni.

Având în vedere acest fapt cunoscut lumii întregi,

vedem ușor, ce trebuie să credem despre iubirea adevărului Adventiștilor.

De este fals, că Papa vre-odată și-a însușit acele două titluri, este și mai fals, că acele titluri sau cel puțin unul dintr'însele s'ar afla pe tiara Papei. Tiara Papei n'are nici o inscripție. Numeroșii pelerini, cari au mers și mai merg la Roma, ușor au putut vedea, că pe coroana sfântului Părinte nu este nici un singur cuvânt. Acest fapt ar fi de ajuns pentru răsturnarea minciunilor adventiste.

Dar mai avem și alte dovezi. Am zis, că Adventiștii mai întâiu au scornit niște titluri, cari ar fi scrise pe coroana Papei și că ei adună suma unor litere latine după valoarea lor numerală la vechii Romani. Așa ar eși după zisele lor numărul 666, adică numărul fiarei rele din Apocalipsă.

Durere însă, că Adventiștii adunând suma numerilor din literele acelor două titluri născocite de dâșii, au lăsat la o parte unele litere, cari tot așa au avut valoare numerală la vechii Romani. Așa d. p. A însemna 500, R 80, S 90, F 50, E 250. Dacă adunăm toți numerii reprezentați prin literele latine în cele două titluri date Papei din partea Adventiștilor, nu ese numărul 666, ci 6126. Vedem așa dar, că soteala Adventiștilor este o înșelăciune josnică.

Catolicii în Germania au compus un titlu pentru Adventiști, precum Adventiștii după placul lor au compus două titluri pentru Papa. Din titlul compus de către catolicii germani pentru Adventiști iese numărul 666. Prin aceasta au arătat Adventiștilor, că ori și care om poate născoci un nume, din care iese numărul 666.

Adventiștii au fabricat în limba latină două titluri false ale Papei, capul bisericii noastre, să arate că din acele iese numărul 666, adică numele fiarei din Apocalipsă și vrăjmașe lui Dumnezeu. Au uitat că sfântul Ioan n'a scris Apocalipsa latinește, ci grecește și limba lui maternă era limba cea evreiască. Dacă vroim, așa dar, să găsim numele fiarei, despre care vorbește sfântul Evanghelist, nu ne putem servi de niște titluri latine, ci trebuie să rămânem la limba grecească, ori la cea evreiască. Stăruința răutăcioasă a Adventiștilor cu titlurile latine rămâne așa dar fără alt rezultat decât să arate viclenia lor.

În limba grecească sfântul episcop Ireneu a găsit un cuvânt ale cărui litere grecești, luate după valoarea lor numerală, dau numărul 666. Acest cuvânt este Teitan, ceea ce însemnează : uriașul. În limba grecească : T 300, E 5, I 10, T 300, A 1, N 50 : 666.

Sfântul proroc al Noului Testament Ioan Evanghelistul, scriind după inspirația lui Dumnezeu, avea pe semne înaintea ochilor statua de aur, despre care ne povestește prorocul Daniil (Cap. 3. 1). Această statuă reprezintă păgânismul, dușmanul cel mai mare al creștinismului și toate câte ne povestește Apocalipsa despre fiara cea vrăjmașe lui Dumnezeu, se po-

trivesc prea bine cu păgânismul. Iată ce spune : »Și și-a deschis gura sa spre hulă împotriva lui Dumnezeu, ca să hulească numele lui și pe cei ce locuiesc în cer și s'a dat ei, să facă războiu cu sfinții« (6, 13). Se vede, că părerea sf. Ireneu este bine întemeiată. Acest sfânt, care a trăit nu cu mult după moartea sfântului Ioan și apăra credința catolică împotriva ereticilor timpului său, merită fără îndoială mai mare crezământ din partea noastră, decât Adventiștii cu originea lor din America plină de fel de fel de secte bizare; mai ales, dacă considerăm că sf. Ireneu ia acea limbă pentru explicarea Apocalipsei, în care a fost scrisă, pe când Adventiștii în nesocotința lor se apucă de o limbă cu totul nepotrivită.

De voim să căutăm deslegarea tainei cu numele fiarei în limba maternă a sf. Ioan, adică în limba evreiască, învățații catolici au găsit un nume foarte potrivit cu părerea sf. Ireneu, adică numele împăratului Neron, cel dintâiu prigonitor al creștinilor, sub care au fost uciși și sfinții apostoli Petru și Pavel. Dacă punem numele acestui împărat alături cu titlul lui în limba vechilor Evrei : Kaiser, și din amândouă cuvintele luăm consonantele cari singure au în limba evreiască valoare numerală, iese 666, adică K 100, S 60, R 200, N 50, R 200, V 6 (întrebuințat pentru sunetul o), N 50 : 666.

Ca reprezentat al păgânismului împăratul Neron putea fi numit foarte bine în Apocalipsă, deși era mort, când sf. Ioan scrise aceea carte sfântă, mai ales, fiindcă Nero începuse prigonirea creștinilor, în care suferi și sf. Ioan surghiunit pe insula Patmos.

Așa sfântul Ioan în Apocalipsă ar înțelege sub fiara vrăjmașe lui Dumnezeu ori păgânismul peste tot, ori pe împăratul Neron, acel reprezentant al păgânismului, care a început lupta înverșunată împotriva creștinilor.

Scorniturile Adventiștilor, pe lângă că vatamă adânc simțul religios, sunt și nevrednice de niște oameni, cari zic că se ocupă cu explicarea sfintei scripturi. Deci fiecare dintre noi trebuie să se ferească de asemenea proroci falși.

P. Felix Wlarcinski S. I.

Noui Reuniuni Mariane.

Duminecă, în 4 Mai, într'o frumoasă zi de primăvară, un nou stol de membrii au intrat sub faldurile steagului alb al Preacuratei. În pitoreasca filie din Codru: Măriuş, Cl. prof. Dr L. Tăutu a primit făgăduința solemnă dela 78 membrii, bărbați și femei, atârându-le medalia mariană și predându-le între duoase sentimente de bucurie și fericire, diploma de amintire. Sunt vrednici de laudă acești credincioși, cari numai a treia Duminecă au fericirea de a putea ascultă sf. Liturgie, venindu-le preot din Crucioșor.

Dar ei sfințesc ziua Duminecii și a sărbătorilor prin rugăciuni și cântări în biserică. Au învățat să reciteze Rozarul solemn, cu cântări intercalate. Grupați în Reuniunea Mariană, acum sunt gata a se opune dârz și cu succes oricărei ispite pocăite venite din afară, care i-a și cercetat; ei își găsesc hrană sufletească în cântările și rugăciunile Sfintei Biserici Catolice. Folosesc Sacramentele și devoțiunile Ei. În ziua promoției solemne s'au mărturisit și cuminecat 74 femei și 18 bărbați. Pentru o icoană mare a Maicii Domnului, înaintea căreia săvârșesc sf. Rozar, au jertfit peste 11 mii Lei. E nădejde că această Reuniune, sub supravegherea zeloasă a Părintelui lor sufletesc din Crucisor și prin râvna harnicului lor diriginte, va înflori și va aduce roade bune de pietate și de credință.

În după amiaza aceleiași zile de 4 Mai, o altă viguroasă Reuniune Mariană a primit recepția solemnă: cea din Roșiori de sub harnica și înțeleapta conducere a Rvs.-mului protopop, Arhid. on. Pamfil Ossian. Au fost promovați 71 membri, în majoritate femei și fete. Aceste membre ale Reuniunii Mariane cântă Paraclisul Maicii Domnului așa duios, de crezi că ești în biserică seminarială din Oradea, ori cea din Beiuș. Știu și frumoase cântece Mariane, pe cari le cântă cu multă plăcere și pricepere.

Iar Duminecă în 11 Mai s'au dedicat cu făgăduință solemnă Maicii Domnului 120 membri (bărbați, femei, feciori, fete) din frunțașă comună și parohie mestecată cu »ortodocși«, *Giriș*. Este bună nădejde, că și membrii acestei noi și tinere Reuniuni Mariane, vor fi statornici în a lăuda pe Maica Domnului în fiecare Duminecă după amiază și că vor purta medalia Mariană cu multă vrednicie, pe care au primit-o și cu multă plăcere și bucurie.

Bună și edificatoare impresie a făcut asupra credincioșilor faptul, că Dl Dr Demetriu Chiș, decanul baroului din Oradea și președintele mirean al Reuniunilor Mariane din Dieceză, a luat parte la acest act solemn împreună cu D-l Dr Ștefan Mărcuș, avocat și s'a cuminecat.

În general se poate constata, că unde se răspândesc aceste Reuniuni, evlavia crește, moravurile se curățesc, iubirea și credința față de sfânta Biserică se întăresc. Iată deci un bun mijloc de-a aduce suflățele mai aproape de Dumnezeu.

P. T.

CRONICI

Aviz On. Oficii parohiale.

La numărul acesta al „Vestitoru“-lui am anexat pentru On. Oficii parohiale câte un exemplar (câte ne-au fost puse la dispoziție) din Statutele A. G. R. U.-lui aprobate de către Înaltul Cor Episcopesc,

— **Locale.** Vor predica în biserică catedrală: 18 Maiu *Mon. Dr Nicolae Flueraș*, prof. de teol.; 25 Maiu *Reom. Petru Tămădian*, canonic; 29 Maiu *Cl. Dr Gavrilo Stan*, spiritualul Sem. teol.

— **Din tainele succesului de librărie.** Într'un articol publicat în »Mercur de France« d-l Albert Chinz face cunoscută apucătura unui editor american în vânzarea cărților. Cel mai mare succes de librărie îl înregistrează cărțile cari tratează chestiuni privitoare la viața sexuală. De aici editorul Iullus Haldeman, ca să atragă atenția cititorilor asupra cărților din editura sa, le-a schimbat titlul original cu altele cari să exciteze curiozitatea cititorilor. Cu apucătura aceasta a putut să realizeze beneficii enorme vânzând în cursul unui an zeci de mii de exemplare din unele cărți. Așa de ex. »Filozofia amorului« de Sarah Bernhardt s'a vândut în 1926 în 15.000 de exemplare; în 1927 a reeditat-o sub titlul »Codul amorului de o actriță parisiiană« și s'a vândut în 30.000 exemplare. »La Toison d'Or« de Th. Gautier, din care abia a putut vinde 6.000 exemplare, în 1926 sub titlul: »În căutarea unei metresse blonde« s'a vândut în 50.000 exemplare. Din »Boule de Suif« de Maupassant a vândut în 1925 15.000 exemplare, iar mai târziu sub titlul »Sacrificiul unei prostituate franceze« a vândut 54.700 exemplare.

Pofta nesațioasă de câștig nu se rușinează de nici o procedură fie cât de murdără, când este vorba de parale, exploatează pornirile cele mai primejdioase ale omului cu rizicul să-l distrugă sufletește, numai să se poată îmbogăți.

— **Calendarul perpetuu.** La Liga Națiunilor se lucrează pentru întocmirea unui nou calendar. Dintre multele proiecte intrate până acum, se spune, că mai multe șanse are calendarul perpetuu întocmit de „International Fixed Calendar League“. Insușirile caracteristice ale acestui calendar se rezumă în următoarele:

Anul va fi împărțit în 13 luni, fiecare lună având câte 28 zile;

Ziua de 1 Ianuarie va fi totdeauna Duminecă. Pentru sărbătorirea anului nou se va adăuga o zi pe deasupra celor 364 zile, cât fac cele 13 luni.

Zilele săptămânii vor fi totdeauna la aceeași dată în toate lunile. Fiecare sfârșit de lună coincide cu sfârșitul săptămânii a patra.

În Anglia se face mare propagandă pentru acest calendar.

Introducerea lui însă va întâmpina greutăți pentru sărbătorirea Paștilor. Deci va trebui să se facă în înțelegere cu Biserica.

BIBLIOGRAFIE

Dr Alexandru Nicolescu, Episcopul Lugosului: *Paserile*. Bibl. pt. clasa cultă No. 5. Lugoj 1930. Prețul 15 lei. O broșură care cuprinde observațiile unui suflet care știe să citească în minunata carte a naturii. Viața paserilor este descrisă cu toate frumusețile și minunățiile ei, cari toate reoglinesc înțelepciunea nemărginită a lui Dumnezeu. O recomandăm cu căldură tuturor cititorilor noștri.

Orientalia Christiana, Vol. XVII—2, No. 59, Martie 1930. *Georg Hofmann S. I.*: *Concilium Florentinum*. II. Zweites Gutachten der Lateiner über das Fegfeuer. Text mit Einführung.

Vol. XVIII—1, No. 60, April 1930. *Hieromoine Pierre*, *L'union de l'Orient avec Rome*. Une controverse récente. Cuprinde schimbul de scrisori între *Msgr. Chrysostom Papadopoulos*, Arhiepiscop din Athena și *Msgr. Georges Calavassy*, Episcop. cat. de rit bizantin din Constantinopol cu privire la unirea celor două biserici.

Dr Mircea Suciu-Sibianu: *Gânduri sănătoase*. Vol. I. „Răsăritul” București, 1929 Prețul: 50 lei. Autorul un medic distins din Brașov, cuprins de gândul însănătoșirii truștii a oamenilor, își află timp pentru a medita și asupra însănătoșirii morale a omenirii. În această lucrare ne dă un număr de reflexii asupra acestei însănătoșiri prin inoculare cu principiile moralei evanghelice.

O recomandăm tuturor cititorilor.

Sabin Anca: *Elementul esențial în artă*. Tip. Diecezană, Oradea. 1930. Autorul, distins profesor la liceul Gojdu din Oradea, publică în broșura de față conferința ținută la 18 Ian. 1930 în cadrul Asociației profesorilor secundari din Oradea. Este o expunere clară și logică a unei concepții binefrământate asupra elementului esențial în artă, al cărei principiu fundamental, generator, din care își ia ființa, autorul îl vede în armonizarea individului cu universul și cu părțile lui constitutive (p. 6).

Aviz! Au sosit medalioane cu inscripție românească pentru *Reuniunile Mariane* la *Seminarul teologic gr. cat. Oradea*. Bucata 10 Lei. La comenzi peste 50 ex. 10% rabat, franco. Tot acolo se găsesc și diplome Mariane (10 Lei bucata, 10—20% rabat).

Pregătesc iconostase cu icoane în stil bizantin și apusean executate în modul cel mai artistic, precum și tot felul de picturi pt. biserici și icoane în orice mărime.

Renovez iconostase vechi și auresc în aur veritabil, întreprind toate renovările în legătură cu pictura internă în cele mai avantajoase condițiuni.

La cerere mă prezint la fața locului cu planuri și devizuri. Atelier bine asortat cu tot felul de icoane gata.

IOAN BOGDAN

pictor bisericesc

ORADEA, STR. NOGALL No. 11.

A apărut

cea mai nouă carte de rugăciuni:

Lăudați pe Domnul

intocmită din cărțile rituale ale Bisericii greco-catolice și din alte cărți de rugăciuni de:

Cornel Dărăbanth
protopop on. paroh în Arded.

Cu aprobarea și binecuvântarea Excelenței Sale I. P. S. S. D. Dr Valeriu Traian Frențiu, Arhiepiscop român unit de Oradea. — Prețul: 40 Lei. Se poate comanda dela autor, în *Arded* (jud. Satu-Mare).

HÖNIG FRIDERIC

ARAD, SRTADA BARIȚIU 10—21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopote. — Condițiuni avantajoase de plată.

